

Sygn. akt V U 1050/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Barbara Odelska**

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Leśniak

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2013r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z odwołania K. K.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 6 maja 2013 r., znak dec. (...)

o ustalenie objęcia ubezpieczeniem społecznym

I. oddala odwołanie

II. zasądza od ubezpieczonej K. K. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona K. K. odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., znak (...), stwierdzającej, że ubezpieczona jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą u płatnika składek Szkoła Podstawowa W. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom : emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 1 września 2012 roku.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie podniesiono, że zgodnie treścią art. 83 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty prowadzenie szkoły publicznej nie jest działalnością gospodarczą. W rezultacie osoba prowadząca szkołę publiczną nie może być traktowana jako osoba prowadząca działalność gospodarczą o której mowa w art.8 ust 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W ocenie organu rentowego ubezpieczona bezpodstawnie zgłosiła się do ubezpieczeń jako osoba prowadząca działalność gospodarczą.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona K. K. do dnia 31 sierpnia 2012 roku była zatrudniona w Szkole Podstawowej w W.. Uchwałą Rady Gminy U. od dnia 1 września 2012 r. prowadzenie publicznej szkoły podstawowej przekazano ubezpieczonej. Z chwilą przekazania jej dotychczasowy stosunek pracy został rozwiązany. Prowadzenie szkoły stanowi jej jedyną

działalność zarobkową.

Dowód: akta Zus

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu określa ustawa systemowa - ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. nr 205 poz. 1585 ze zm.).

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii, czy skarżąca, która prowadzi publiczną szkołę podstawową i pełni w niej funkcję dyrektora podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, o których mowa w/w ustawie.

Z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych wynika, że przymus ubezpieczenia wiąże się z każdym rodzajem aktywności przynoszącej osobie fizycznej określone dochody, w tym m.in. z prowadzeniem działalności gospodarczej na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych (art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy). Przepisy ubezpieczeniowe nie zawierają legalnej definicji działalności gospodarczej i na tle przepisów ustawy systemowej należy przyjąć takie rozumienie tego pojęcia, które możliwie w najpełniejszym zakresie odpowiada jej celom wyrażającym się przymusem ubezpieczenia, na zasadzie równości wszystkich uzyskujących dochody z własnej pracy niezależnie od podstawy jej świadczenia.

Zważyć należy, że przepis art. 83a ustawy o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.) zmieniał się na przestrzeni lat i stanowił:

- od 21 czerwca 1996 r. do 21 października 2001 r., że "Działalność oświatowa nie obejmująca prowadzenia szkoły lub placówki może być podejmowana na zasadach określonych w przepisach o działalności gospodarczej",

- do 21 sierpnia 2003 r., że "Do prowadzenia szkoły lub placówki nie mają zastosowania przepisy o działalności gospodarczej" (art. 83a ust. 1) i "Działalność oświatowa nie obejmująca prowadzenia szkoły lub placówki może być podejmowana na zasadach określonych w przepisach o działalności gospodarczej" (art. 83a ust. 2),

- do 21 sierpnia 2004 r., że "Do prowadzenia szkoły lub placówki oraz zespołu, o którym mowa w art. 90a ust. 1, nie mają zastosowania przepisy o działalności gospodarczej" (art. 83a ust. 1) i że "Działalność oświatowa nie obejmująca prowadzenia szkoły, placówki lub zespołu, o którym mowa w art. 90a ust. 1, może być podejmowana na zasadach określonych w przepisach o działalności gospodarczej" (art. 83a ust. 2).

Z dniem 21 sierpnia 2004 r., kiedy weszła w życie ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1808), istotnej zmianie uległ art. 83a ust. 1 ustawy o systemie oświaty.

Od wskazanej daty przepis stanowił, że prowadzenie szkoły lub placówki oraz zespołu, o którym mowa w art. 90a ust. 1 ustawy nie jest działalnością gospodarczą, zaś z ust. 2 tego artykułu wynika, że działalność oświatowa nieobjęta prowadzeniem szkoły, placówki lub zespołu może być podejmowana na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Porównanie przytoczonych powyżej wersji art. 83a ustawy o systemie oświaty, jak również obecnie obowiązującego przepisu prowadzi do wniosku, iż aktualna treść ust. 1, z której wynika, że prowadzenie szkoły nie jest działalnością gospodarczą, nawiązuje do przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej i oznacza brak możliwości stosowania jej regulacji przy podejmowaniu i prowadzeniu działalności oświatowej w takiej formie. Za takim rozumowaniem sformułowania zawartego w art. 83a ust. 1 ustawy o systemie oświaty przemawia także wykładnia celowościowa, bowiem biorąc pod uwagę podstawowe funkcje szkoły, jakimi są dydaktyka i wychowanie dzieci lub młodzieży oraz wynikające z tego odrębności przy prowadzeniu tego rodzaju działalności, poddanie jej przepisom

ustawy o swobodzie działalności gospodarczej napotykałoby na trudne do pokonania przeszkody. Zatem do osób fizycznych prowadzących szkołę nie stosuje się zasad wynikających z tych przepisów.

Konsekwencją ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego i powyższych rozważań musiało być przyjęcie, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu. Prawidłowe jest stanowisko organu rentowego, że w myśl art. 83 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty prowadzenie szkoły publicznej nie jest działalnością gospodarczą i w rezultacie osoba prowadząca szkołę publiczną nie może być traktowana jako osoba prowadząca działalność gospodarczą o której mowa w art. 6 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Na marginesie warto zauważyć, że z dniem 1 stycznia 2013 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2012.637). Jej treść rozszerzyła krąg osób, które mogą przystąpić do dobrowolnego ubezpieczenia emerytalnego i rentowych. Znowelizowany art. 7 ustawy systemowej stanowi, że prawo do dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi przysługuje osobom, które nie spełniają warunków do objęcia tymi ubezpieczeniami obowiązkowo.

Zgodnie z dotychczasowym brzmieniem przepisów ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zm.) – dalej u.s.u.s., prawo do dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi przysługiwało jedynie:

- 1) małżonkom pracowników skierowanych do pracy w przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, w stałych przedstawicielstwach przy Organizacji Narodów Zjednoczonych i w innych misjach specjalnych za granicą, w instytutach, ośrodkach informacji i kultury za granicą,
- 2) osobom, które z powodu sprawowania opieki nad członkiem rodziny spełniającym warunki do przyznania zasiłku pielęgnacyjnego nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym,
- 3) obywatelom polskim wykonującym pracę za granicą w podmiotach zagranicznych oraz obywatelom polskim wykonującym pracę w podmiotach zagranicznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli podmioty te nie posiadają w Polsce swojej siedziby ani przedstawicielstwa,
- 4) studentom oraz uczestnikom studiów doktoranckich, jeżeli nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innego tytułu,
- 5) alumnom seminariów duchownych, nowicjuszom, postulantom i juniorystom do ukończenia 25 roku życia,
- 6) wnioskodawcom odbywającym na podstawie nieodpłatnych umów cywilnoprawnych staż adaptacyjny w postępowaniu w sprawie uznania kwalifikacji do wykonywania zawodu regulowanego lub działalności - w rozumieniu przepisów o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej,
- 7) posłom do Parlamentu Europejskiego wybranym w Rzeczypospolitej Polskiej.

Przepis ten konstruuje prawo do dobrowolnego objęcia ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi dla tych osób, które nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na podstawie art. 6 ust. 1 ustawy. Stwarza zatem dodatkową możliwość - na zasadzie dobrowolności - objęcia ubezpieczeniami społecznymi tym osobom, które z mocy prawa nie są objęte obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi. Wprowadzając art. 7 ustawy, ustawodawca uznał, że niektóre osoby, które nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, ponieważ nie posiadają tytułu do podlegania tym ubezpieczeniom obowiązkowo, powinny mieć prawo do podlegania im dobrowolnie. W rzeczywistości art. 7 ustawy nie służy pomniejszeniu liczby osób ubezpieczonych podlegających obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, ale rozszerza katalog osób, które mogą (dobrowolnie) podlegać tym ubezpieczeniom na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Celem tego przepisu jest zatem umożliwienie osobom, które w Polsce nie mają tytułu ubezpieczenia, zgłoszenia się do tych ubezpieczeń. Ubezpieczona

nie posiadająca tytułu podlegania (obowiązkowo) ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym na terytorium Polski spełnia więc przesłanki aby stosować do niej art. 7 w/w ustawy.

W tym stanie rzeczy, nie znajdując podstaw do zmiany zaskarżonej decyzji z dnia 6 maja 2013 roku, Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie §11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w zw. z art. 98§1 kpc i art. 108§1 kpc – punkt II sentencji wyroku.

Stawki minimalne wynoszą 60złoty w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego.